

YEŞİL KAOS DERGİSİ

SAYI 1

EV DEN AYRILIŞIMIZ İLE GELEN FELAKETLER

Birbirinden ve doğasından uzaklaşan insan, birçoğu felaketi de yanında getirmiştir. Bu ayrılık ile varoluşun derin sancısına kapılan insan, bu sorunlara bir çözüm üretememektedir. Üstelik her gün gelişen modern uygarlık ile yeni bir sorun eklenmektedir. Hastalıklar birbiriyle yarışmakta, kendi çıkarı için sömürme arzusu ile tutuşan devletler, her gün yeni bir sorunun kaynağı olmuş durumdadır. Okullarımızda, çevrelerimizde her gün yeni bir cinayet patlak vermektedir. Birçok genç anksiyeteden ve depresyon gibi ciddi sorunlardan muzdarip bir durumdadır. İntihar oranları her geçen yıl artmakla birlikte, intihar sebepleri yoğun bunalım, ümitsizlik, çaresizlik, faturaları ödeyememe durumlarından kaynaklanmaktadır. Obezite gibi modern hastalıklar git gide ilerliyor, ilaçlar sadece uyutulmamızı, geleceği görmememizi sağlıyor. Dehşet derece milyonlarca canlının soyu tükenmekte, doğa yok edilmektedir. Bir grup insanın çıkarı sonucu oluşan felaketleri, milyarlar çekmektedir. Bütün doğa ve bütün canlı türleri bu çıkarların sonucunu çekmektedir. Bir grup insan, bütün insanlığın özerkliğini yok etmiştir. Endüstriyel sistem ile birlikte ortaya çıkan bozulmuş toplumun sürü psikolojisi ile gerçeklerin görülmesi engellenmiştir. Yani insanlar tamamen birer robota dönüştürülmüştür. Sosyal medya ile yanlış olan bir söz, herkesin kafasına yerleşebilir, ve herkes tarafından benimsenebilir hale gelebilir. Günümüzün gerçekliği, mevcut teorinin yetersizliğini ve bu teorinin kurtarıcı bir projeden tamamen kaçındığını altını çizerek göstermeyi sürdürüyor. Yeryüzünde yaşamdan geriye her ne kaldıysa, bunun bizden alınıyor olduğunu inkâr etmek mümkün değil. İnsani durumun sınırı ile gezegenimizin geleceğinin kırılganlığını eşleştirecek analiz ve vizyon derinliği nerede? Yozlaşma ve zararın totalleştirici akıntısıyla baş başa mıyız yalnızca? Yaptığımız kendimize ve atalarımıza ihanet değil de nedir?

Kriz yayılıyor, fakat aynı zamanda, her düzeyde tüm çıplaklığıyla da görünür hâle geliyor. Ulrich Beck şöyle demişti: “İnsanlar, moderniteyi sorgulamaya başlamışlardır ... onun öncülleri sarsılmaya başlamıştır. Pek çok insan, süper-endüstriyalizmin başarısızlığa mahkum oluşuna büyük kızgınlık besliyor.” Bu sözlüre katılmamak mümkün değildir. Aynı şekilde Agnes Heller’in gözlemlediği gibi, hâkim ilerleme ve kalkınma ideolojisinin aksine, doğadan uzaklaştıkça durumumuz daha kararsız ve daha kaotik hâle geliyor. İnsanları korkunç derecede etkileyip, mutsuz eden ve sonrasında onlara uyuşturucu veren bir sisteme daha ne kadar dayanabiliriz ki? İnsan davranışını kontrole alan bu sistem ile, insan bu sistemin felaket durumlarını artık normal bir olay varsayan bir duruma gelmiştir. Ne yazık ki, en büyük “kaçış” esas olarak yine çarpık güncele hizmet etmektedir; Sennet bu kaçışı “psikolojinin burjuva yaşamda giderek artan önemi” olarak adlandırmıştır.

Buna, 60'lı yıllardan beri yeni terapi türlerindeki olağanüstü artış da dahildir ve bu olgu psiklojinin hâkim bir din olarak yükselmesine dayanmaktadır. Psikolojik bir toplumda birey kendisini bir sorun olarak görür. Toplumsal olanı yadsıdığı için, bu ideoloji eşi görülmemiş bir toplumsal hapsoluş teşkil etmektedir; psikoloji, insanların maruz kaldığı koşullardan bir bütün olarak toplumun da sorumlu olduğunu reddetmektedir. Bu ideolojinin yarattığı sonuçlara her yerde rastlanılabilir. Örneğin, iş stresi içinde boğulan insanlara “derin bir nefes almaları, gülmeleri ve yürüyüşe çıkmaları” türünden tavsiyelerde bulunulması gibi. Veya, çeşitli kullanım malzemelerinin geri dönüşümünü sağlama doğrultusunda ahlâki dayatmalarda bulunulması; sanki, kişisel bir tüketim ahlâkı, endüstriyel üretimin yarattığı global eko-krize gerçek çözüm oluşturmuş gibi. Ya da, Kaliforniya Özgüven Artırma Ekibi'nin, bu eyaletteki temel toplumsal çöküşe bir çözüm olarak özgüven oluşturma girişimleri...

HUZURA DÖNÜŞÜMÜZ

Kapitalizmin bizlerin zihnine yerleştirdiği “Çalışan hayatta kalır” yanılsaması ile bizleri tam anlamıyla birer köle yapmıştır. Bizler uygarlaşmış medeniyetin insanları olarak, evimize ve özerkliğimize dair her şeyi unuttuk. Atalarımızın izlediği yöntemlerin hepsi aklımızdan silindi. Daha doğrusu kapitalist uygarlık bunların hepsini bizden aldı. Bütün yeteneklerimizi kaybettik, ve tamamen başkalarının amacı için yaşar olduk. Peki ya bunları değiştirecek olan şey nedir? Öncelikli adımımız özgür düşünebilmeyi gerçekleştirebilmek olacaktır. Bedenler özgürlüğü doğrudan hissederler. Kapitalizmin ortaya çıkardığı yozlaşmış toplumdan farklı ve özerk düşünceler, bizim ilk özgürlüğe adımımızı sağlayacaktır. Hayatlarımızın medyadan ibaret olmadığının farkına varın. Sanal medyalar insanların yeteneklerini keşfetmesini ve birbirlerine yakınlaşmasını engellemek için ideal bir araçtır. İşte bu kısımda ikinci bir özgürlüğe adım sürecine ayak basıyoruz. Sorumluluklarımızın farkına varmak, bizim için özgürlüğe başka bir adımdır. Kendimiz ve hareketlerimizin sorumlusu olmalıyız. Başkalarının şahsi gücünü çalmamalıyız. Kendi yeteneklerimizin ve bedenimizin sorumluluğunu almak, farkına varmak bizi yozlaşmış kapitalist uygarlıktan ayırt edilmemizi sağlayacaktır. Kapitalizm bizi evcilleştirdiği sanıyor. Bizi evcil durumunda görmektedir ve bu sayede özgürlüklerimizin farkına varmamaktayız. İşte bu durumda alışkanlıklarımızı sona erdirmek, bedenimiz ve ruhumuzdaki gerçek özgürlüğün farkına varmamızı sağlayacaktır. Yaşamınızın tüm alışkanlıklardan ve rutinlerden özgür olduğunu hayal edin. Özellikle de çalışmaktan!

Belki de en önemli noktayı atlıyoruz. Kapitalizmin kâr amacı uğruna doğayı talan eden, ve tabiatla beraber bir sürü canlıyı yok eden, önüne gelen her şeye atfeden yönünü, es geçmek imkansızdır. En önemli yaşam ve özgürlük kaynağımız, doğamız gözlerimizin önünde yok ediliyor, parçalanıyor. Peki bizler ne yapıyoruz? Evimizin yağma edilmesine izin veriyoruz. Atalarımıza ihanet ediyoruz, kendimize ihanet ediyor, ve kendimizi yok ediyoruz. Bu bir intihar değil de nedir? Artık kafamızı kaldırmamızın, gözlerimizi açmamızın ve harekete geçmenin vakti gelmedi mi? Artık kapitalist geleneğini yok edip, tabiat ana ile birleşmenin tam vakti. Artık çocuklarımızın intiharına göz yumamayız. Alışkanlıkları, uyuşturucuları, patronları, bizi ezen ve bizi etkisi altına alan her şeyi reddetme vakti geldi. Bunca savaş, stres, bunalım, hastalık, katliam ne zaman sona erecek? Eğer ki, onlara tatlı söz ile “yapmayın” diyecekse, çoktan ölümü göze almışsınız demektir. Çünkü onlar sizi oracıkta gözünü kırpmadan yok edecektir.

Bir katile gül vermeyi aklımızdan geçiremeyiz. Bırakın onlara “yapmayın” demeyi, onlar siz bunu demeden, bunu aklınızdan silmeyi, ve hatta sizi silmeyi başaracaklardır. Tabiat Ana çocuklarının birleşmesini, ve artık bir şeyler yapmasını beklemekte. Elimizde sadece iki durum var; Ya artan küresel sorunlar, ve doğanın yok oluşu ile bizde yok olacağız; ya da bize ve doğaya zarar veren her etkeni yok edeceğiz. Hayatı artık daha anlamlı hale getirmenin vakti geldi. Hayat ancak özerkliğimiz ile anlamlı olacaktır. Artık haberlerde git gide yok olan canlıları, evimizi görmek istemiyoruz. Tarih bizlerden birçok şeyi gizlediği, gelecekte bunları da gizleyecektir. Bizleri unutturmaya çalışacaktır, hareketimizi ve ait olduğumuz yerleri zihnimizden silmeye çalışacaktır. Ancak biz, başımızı kaldırıp “Hayır” diyeceğiz. Tüm bunlara karşı omuz, omuza bir mücadele hazırız. Bizlere vermedikleri zarar kalmadı. Peki halen neyi beklemekteyiz? Fedakarlık yapmadığımız ve uygarlığın verdiği nimetleri reddetmediğimiz sürece kaçınılmaz olan son çok yakında olmasa da mutlaka gelecektir. Ve biz bunu uzaktan izlemeyeceğiz.

AVCI-TOPLAYICI TOPLULUKLARDA İKTİDAR ÜZERİNE

İktidar meselesi siyasetin en çok ilgi duyduğu alanlardan birisidir. İktidarın kökeni ve çeşitleri aratırılmış ve birçok farklı sonuç ortaya çıkmıştır. Bazı görüşler geçmişte, atalarımızın zamanında iktidar diye bir şeyin olmadığını, bazıları da iktidarın hep var olduğunu, ancak hep şiddete ve zorlamaya dayandığını savunur. Ancak yapılan araştırmalar bize şunu gösterdi ki, Amerika'daki kabileler arasında iktidar ne daha önceden hiç yoktu, ne de bütün iktidarlar zorlamaya dayanıyordu. Araştırmalar bize iktidarın zorlamaya dayanan ve zorlamaya dayanmayan olarak ikiye ayrıldığını göstermiştir. İktidarı zora dayanmayan kabilelerde şeflerin otoritesinin çok az olduğunu ya da hiç olmadığı, zora dayanan iktidarların da gerçek iktidarı oluşturmadığı ortaya çıkarıldı. Yüzyıllarca hakim ideolojilerin bize “insan doğası” diye yutturmaya çalıştığı modernliğin simgelerinden biri olarak görülen Batı tarzı zorlamaya dayanan iktidar tipinin bazı antropologlar ve etnologlar tarafından tek gerçek olarak gösterilmesinin ardında neler olduğunu tahmin edebiliriz ama gelin, zorlamaya dayanmayan iktidarı daha yakından inceleyelim. Madem iktidarın zorlamaya dayanmadığı topluluklar da oldu, o zaman bu topluluklar nasıl ayakta kaldı gibi soru sorulabilir. R. Lowie bizi burada aydınlatıyor. Bu topluluklardaki şeflerin ayırt edici özelliklerini ortaya çıkaran Lowie, bu şeflerin kabilelerinde bir arabulucu rolünde olduğu, iktidarın sivil ve askeri olarak bölündüğü bu topluluklarda barışın mimarı olduğu, şeflerin mülkiyet konusunda cömert olduğu, kabile üyelerinin isteklerini karşılama konusunda...

gayretli olduğu, Şeflerin savaş ve barış durumlarında çok farklı tutumlarda olduğu, savaşta otoriter tutumlar gösterirken, barışta otoritesinin neredeyse tümüyle kaybettiğini, hatta bazı kabilelerde (Cubeo ve Orinoco) savaş durumunda ayrı, barış durumunda ayrı Şeflerin olduğu durumuna varmıştır. Kısacası zorlamaya dayanan iktidar bu kabilelerde sadece savaş vakitlerinde ortaya çıktığı sonucu ortadadır. Ayrıca şunu da eklemek isteriz. İlkel kabileler birbiriyle olan savaşlarında asla işgal etme, karşı kabileyi yok etme gibi amaçlar edinmezler. İlkel kabileler birbirlerine, düşmanlarına ve özellikle de onların özerkliklerine büyük saygı duyarlardı. İktidar konusunda Marksizmin görüşlerini değerlendirmekte de fayda var. Marx ve Engels, iktidarı toplumsal glerin çatışmasına bağlayıp, “toplumsal gler atışmasa iktidar da olmazdı.” derken elbette haklı sayılılırdı. Ancak bu, sadece tarımla başlayıp devlete kadar giden süreci, yani zorlamaya dayanan iktidarı açıkladı. Peki zorlamaya dayanmayan iktidar biçiminin olduğu topluluklardaki iktidarın özünü nasıl açıklayacağız? İlkel komünist topluluklar için bu açıklamaların geçersiz olacağını düşünmemek elde değil.

AVCI-TOPLAYICI TOPLULUKLARDA CİNSİYETİN KÖKENİ VE AİLE YAPISI

Kadınlar ve doğa, hâkim paradigma tarafından her yerde değerdan düşürölüyor ve bu değersizleştirmenin hünerlerini görmemek mümkün mü? Eleanor Leacock, Patricia Draper Ve Mina Caulfield gibi antropologlar, avcı-toplayıcı ya da besin arayıcı toplumlarda ki genelde eşitlikçi değerdler sistemi bağlamında, erkekler ve kadınlar arasında ekseriya eşitlikçi bir ilişki tasvir ettiler. Bir şey elde eden bir kişinin aynı zamanda onu dağıttığı ve kadınların besinin yüzde 80'ini sağladığı bu tür ortamlarda, kafiye toplumun hareketlerini ve geçici konuklama yerlerini belirleyen genelde kadınlardır. Aynı şekilde, gerek kadınların, gerekse erkeklerin, tarım-öncesi halkların kullandığı taş aletleri yaptıklarına dair kanıtlar da mevcuttur. Matrilocal Pueblo, Iroquois, Crow ve diğer Amerikan yerli gruplarındaki kadınlar, bir evlilik ilişkisini istedikleri zaman sona erdirebilirlerdi. Kafilye toplumunda erkekler ve kadınlar, kendi aralarındaki ilişkilerde olduğu gibi bir kafilyeden diğerine de serbestçe ve gönül rahatlığıyla geçerler. Rosalind Miles'a göre erkekler kadınların emeğine hükmetmiyor ya da sömürmüyorlar; üstelik "bakireliği ya da iffeti fetişleştirmiyor, kadınların cinsel ayrıcalıklarına yönelik talepte bulunmuyor, dolayısıyla kadınların ve çocuklarının bedenleri üzerinde hiçbir denetim uygulamıyorlar." Zubeeda Banu Quraishy, Afrika'dan bir örnek veriyor: "Mbuti toplumsal cinsiyet ilişkilerinin ayırt edici özelliği, uyum ve işbirliğiydi"

Toplumsal cinsiyet bilinci, her şeyi kuşatan bir düaliteler kümesi, bir bölünmüş toplum hayaleti olarak baş gösteriyor. Bu yeni kutuplaşmada faaliyet, toplumsal cinsiyetle ilişkili hâle, toplumsal cinsiyetçe tanımlanmış hale geliyor. Örneğin avcının rolü erkeklerle ilişkilendiriliyor, avcılığın gerektirdiği şeyler ise aranan vasıflar olarak erkek toplumsan cinsiyetine atfediliyor. Grupça besin arama ya da çocuk bakımının müşterek sorumluluğu gibi fazlasıyla bütünsel ya da genelleştirilmiş faaliyetler, artık cinsel kıskançlığın ya da gerçeklik olarak boy gösteriyor. Günümüzden yola çıkarak uzak geçmişe dair tahminde bulunmak riskli olsa da hayatta kalmış sanayileşme-dışı kültürlerle bakmak bu konuya ışık tutabilir yine de

Tüm bunlar göz önünde tutulduğunda, toplumsal cinsiyet/sembolik yön değişikliği altında, tarım ve uygarlık doğrultusunda bir başka Büyük İleriye Sıçrayış meydana geldi. Bu durum, nihai olarak doğayı alt etmiş; önceki iki milyon yıl boyunca sürmüş tahakküm kurucu olmayan zekayı ve doğayla kurulan yakınlığı geçersiz kılmıştır. Bu değişim, işbölümünün pekişmesi ve yoğunlaşması olarak son darbeyi indirmiştir. Vahşi olanın kültürel olana dönüştürüldüğü yer evdir, çünkü kadınlar giderek ev çevreniyle kuşatılmış hale gelirler. Kadınlar açısından tarımsal varoluşun anlamı şudur: Ağır ve sıkıcı iş, besin aramayla kıyaslandığında az zinde olma durumu, daha fazla çocuk ve erkeklere nazaran daha düşük bir ortalama ömür...

“Rahipler, krallar ağır çalışma koşulları, cinsel eşitsizlik ve savaş, tarımın doğrudan özgül sonuçlarından sadece bir kaçıdır.”

- John Zerzan

“Bir insanın, uğrunda gücünü sınavacağı amaçları olmalıdır.”

-Theodore Kaczynski

“Hem kendinizi ve çevrenizdeki tüm canlı varlıkları katlederken buna nasıl yaşamak diyebiliyorsunuz ki? Kendinizi geri kalan hepimizden ayırma hatasına düştüğünüzden beri tek yaptığınız bu”

- Derrick Jensen